

แนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนตรินธุ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ Operations Guidelines for Teachers' Guidance of Trontrisin School, Uttaradit Province

ทิพย์ธิดา อินตานอน¹, ธารณ์ ทองงอก², ยงยุทธ ยะบุญธง³
Tiptida Intanon¹, Tharn Thongngok², Yongyouth Yaboonthong³
Corresponding Author E-mail: tiptida_intanon@cmu.ac.th

Received: 2024-04-09; Revised: 2024-05-28; Accepted: 2024-06-27

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น 2) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี 3) สร้างและตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนตรินธุ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ เครื่องมือที่ใช้ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นด้านบริการแนะแนวมากที่สุด รองมาเป็นด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและด้านจรรยาบรรณการแนะแนว 2) การดำเนินงานแนะแนวต้องมีการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดบริการแนะแนว และครูต้องมีจรรยาบรรณการแนะแนว ผู้บริหารและครูต้องประสานความร่วมมือกันในการวางแผน การดำเนินงาน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และต้องร่วมกันปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างต่อเนื่อง 3) การสร้างและตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนตรินธุ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า มีแนวทางการดำเนินงานแนะแนวทั้งหมด 131 แนวทาง ตามกระบวนการบริหารงานคุณภาพที่เป็นระบบ PDCA โดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 46 แนวทาง ด้านบริการแนะแนว 44 แนวทางและด้านการปฏิบัติตามจรรยาบรรณการแนะแนว 41 แนวทาง

คำสำคัญ: แนะแนว, การดำเนินงานแนะแนว, แนวทางการดำเนินงานแนะแนว

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

² Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Faculty of Education, Chiang Mai University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

² Assistant Professor, Advisor, Faculty of Education, Chiang Mai University

³ รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³ Associate Professor, Co-Advisor, Faculty of Education, Chiang Mai University

Abstract

This research aimed to 1) Examine the current state, desired conditions and priority needs index of guidance operations of teachers at Trontrisin School, Uttaradit Province. 2) Study the guidelines for the guidance operations of schools with established best practices. 3) Develop and check the suitability and feasibility of guidelines for the guidance operations practices at Trontrisin School, Uttaradit Province. The tools used 1) questionnaire 2) interview form 3) suitability and feasibility assessment form. The statistics used in this research are mean, standard deviation, priority needs index and content analysis. The results of the research found that:

1) The current condition of the guidance operations of teachers at Trontrisin School, Uttaradit Province Overall it is at a high level. The desired conditions of guidance operations are generally at the highest level. The highest priority needs index is guidance services, followed by the organization of guidance according to the basic education core curriculum and the lowest priority needs index is ethical aspects of guidance. 2) Guidance operations must organize guidance activities according to the basic education core curriculum, provide guidance services and teachers must have a guidance ethic. Administrators and teachers must work together in planning, operating, supervising, monitoring, evaluating and continuously improve and develop guidance activities. 3) Develop and check the suitability and feasibility of guidelines for the guidance operations practices at Trontrisin School, Uttaradit Province. It was found that 131 operations guidelines according to the quality management process that is the PDCA system, emphasize the principles of participation in operations. 46 guidelines for organizing guidance activities according to the basic education core curriculum, 44 guidelines for guidance services and 41 guidelines for compliance with guidance ethics.

Keywords: Guidance, Guidance operations, Guidelines for guidance operations

บทนำ

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 7 การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา มาตรา 63 กำหนดให้โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา (พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก. 2546) กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินนโยบายพัฒนาเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างศักยภาพให้กับนักเรียน โดยการพัฒนาทั้งทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพและทักษะชีวิต ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและได้กำหนดกิจกรรมแนะแนวเป็นหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) งานแนะแนวเป็นงานหลักที่สำคัญและมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร จึงจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. 2559ก) การดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างรอบด้าน สามารถดำเนินงานภายใต้ขอบข่ายของงานแนะแนวซึ่งมีการดำเนินการ 3 ขอบข่าย ได้แก่ ขอบข่ายที่ 1 งานแนะแนวด้านการศึกษา ขอบข่ายที่ 2 งานแนะแนวด้านอาชีพ และขอบข่ายที่ 3 งานแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2562) และต้องมีการจัดบริการแนะแนวให้ครอบคลุม 5 บริการ ได้แก่ บริการที่ 1 บริการสำรวจข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการที่ 2 บริการสนเทศ บริการที่ 3 บริการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา บริการที่ 4 บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการที่ 5 บริการติดตามผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. 2559ก)

โรงเรียนตรอนตรีนธ์ เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ประจำอำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2565 มีผู้รับผิดชอบงานแนะแนว จำนวน 1 คน ที่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว มีผู้ช่วยงานแนะแนว จำนวน 2 คน ไม่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว โรงเรียนมีห้องบริการแนะแนวการศึกษา มีการดำเนินงานแนะแนวทั้ง 3 ขอบข่ายของงานแนะแนวและดำเนินงานบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ โดยผู้รับผิดชอบงานแนะแนว จำนวน 3 คน (โรงเรียนตรอนตรีนธ์, 2565) อย่างไรก็ตามการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนตรอนตรีนธ์ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนบุคลากรครูบ่อยครั้ง ทั้งการย้าย ลาออกและเกษียณอายุราชการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนตรอนตรีนธ์ลาออกจากราชการ ครูที่ปรึกษาทุกห้องเรียนได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนวสัปดาห์ละ 1 คาบ โดยครูที่ปรึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวโรงเรียนไม่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว (โรงเรียนตรอนตรีนธ์, 2563) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนตรอนตรีนธ์ต้องเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการบริหารสถานศึกษาทุกวันศุกร์ ระหว่างเดือนมิถุนายน 2566 ถึงเดือนกรกฎาคม 2566 ทุกวันศุกร์ห้องเรียนที่มีคาบกิจกรรมแนะแนว ครูที่ปรึกษาได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนวแทนหัวหน้างานแนะแนว โดยครูที่ปรึกษาไม่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกษียณอายุราชการครูที่ปรึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกห้องเรียนได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนวสัปดาห์ละ 1 คาบ โดยครูที่ปรึกษาไม่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว (โรงเรียนตรอนตรีนธ์, 2566) อีกทั้งหัวหน้างานแนะแนวโรงเรียน ตรอนตรีนธ์ ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จนถึงปัจจุบันมีไข่นในภูมิลาเนา (โรงเรียนตรอนตรีนธ์, 2563) จึงมีการเขียนคำร้องขอย้ายข้าราชการครูทุกรอบการประเมิน หากในอนาคตหัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนตรอนตรีนธ์ได้ย้ายไปที่โรงเรียนอื่น การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนตรอนตรีนธ์จะขาดบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนวจากสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ข้างต้น ส่งผลให้การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนตรอนตรีนธ์ขาดเสถียรภาพ ขาดความต่อเนื่อง ครูที่รับผิดชอบงานแนะแนวรับภาระงานมากขึ้นจากการขาดบุคลากรหรือครูที่มารับผิดชอบงานแนะแนวใหม่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานแนะแนว

จากการประเมินการดำเนินงานแนะแนวตามมาตรฐานการแนะแนว ของครูที่ไม่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว โดยหัวหน้าและผู้รับผิดชอบงานแนะแนวโรงเรียนตรอนตรีนธ์เป็นผู้ประเมิน พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนตรอนตรีนธ์ ด้านที่ 2 คุณภาพการดำเนินงานแนะแนว มาตรฐานที่ 3 ครูแนะแนว ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว ดำเนินงานแนะแนวตามหลักการ ปรัชญา ขอบข่ายเป้าหมายและจรรยาบรรณทางการแนะแนว ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานแนะแนวตามหลักการ ปรัชญา ขอบข่ายเป้าหมาย การแนะแนว เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนนตามมาตรฐานการแนะแนว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2559) มีคะแนนเต็ม 3 คะแนน โรงเรียนตรอนตรีนธ์ได้คะแนนการประเมินเฉลี่ย 1 คะแนน ถือว่าได้คะแนนการประเมินน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนตรีนธ์มีคุณภาพ ครูมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานแนะแนว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนตรีนธ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนที่ต้องการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนตามบริบทของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนตรีนธ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี
3. เพื่อสร้างและตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนตรีนธ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559 ข) กล่าวว่า การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์และแผนพัฒนาระบบการแนะแนวในโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวและกำหนดบทบาทหน้าที่ จัดทำมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการปฏิบัติงานตามระบบการแนะแนว จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน จัดระบบบริหารและระบบข้อมูลสารสนเทศของงานแนะแนว โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบ

รังสรรค์ โฉมยา (2561) กล่าวว่า การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ปัจจุบันไม่อาจอยู่นิ่งกับที่หรือตั้งรับในโรงเรียนอีกต่อไป งานแนะแนวต้องรุกเข้าไปในชุมชนเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน เกิดเป็นเครือข่ายความร่วมมือ ต้องปรับระบบการบริหารจัดการงานแนะแนวให้องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในงานแนะแนวของโรงเรียน จัดระบบการประชาสัมพันธ์งานที่มีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลเพื่อพัฒนางานแนะแนวเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

เจษฎา บุญมาโฮ (2562) กล่าวว่า การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน เริ่มจากกำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม เตรียมงบประมาณ เตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ จัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย จัดเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสม และมีการประเมินกิจกรรมเป็นรายกิจกรรม

สรุปได้ว่า การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ กำหนดให้มีครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนอย่างน้อย 1 คน ในโรงเรียน กำหนดโครงสร้างระบบการบริหารจัดการและแผนปฏิบัติงานแนะแนวของโรงเรียน จัดทำระบบสารสนเทศงานแนะแนวที่มีความถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน จัดหา จัดทำ พัฒนา สื่อหรือเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวให้มีคุณภาพและทันสมัย ให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานแนะแนว ศึกษา วิจัยและสร้างนวัตกรรมที่ส่งเสริมงานแนะแนวให้มีความมีประสิทธิภาพ จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว เพื่อพัฒนางานแนะแนวของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานแนะแนวต่อสาธารณะ

แนวคิดเกี่ยวกับ PDCA

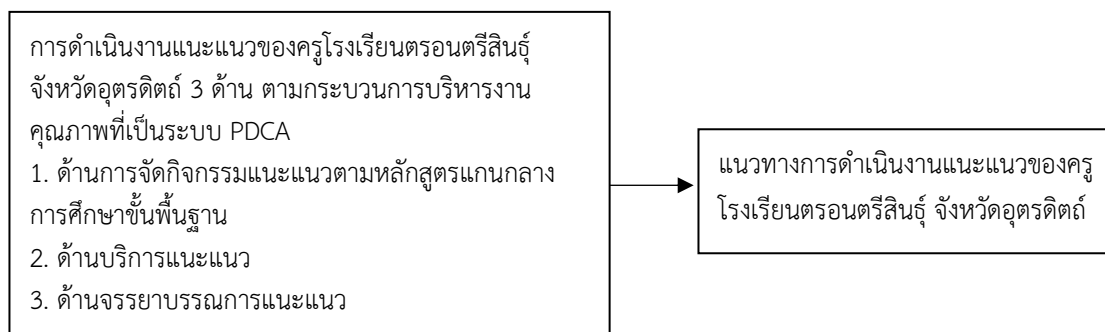
สถาบันฝึกอบรมเอ็นเทรนนิ่ง (2561) กล่าวว่า PDCA เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการวางแผนแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน สามารถนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระบบการทำงานขององค์กรให้ดีขึ้นได้ หลักการของ PDCA สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน PDCA มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) Plan การวางแผนงานและกำหนดวิธีการ เริ่มจากการตั้งเป้าหมายและนำเป้าหมายมากำหนดรายละเอียด สิ่งที่ต้องทำโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ที่สำคัญที่สุด คือ ตัวชี้วัดผล เป็นตัวที่จะบอกวิธีการที่เลือกใช้นั้นถูกต้องหรือไม่ เร็ว ช้า อย่างไร 2) Do การลงมือปฏิบัติตามแผนงานและวิธีการที่ได้กำหนดไว้ ทักษะการบริหารต่าง ๆ จะนำมาใช้ในขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ 3) Check การตรวจสอบความคืบหน้าของสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติไปว่าเป็นไปตามแผนงานหรือไม่ 4) Act การปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนบางอย่าง เพื่อให้ผลลัพธ์กลับมาอยู่ในแผนงานหรือเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งกระบวนการปรับปรุงเริ่มจากการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้ผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ ว่าเกิดจากองค์ประกอบหรือปัจจัยใดบ้าง แล้วจึงมาหาแนวทางแก้ไขปรับปรุง

สหธร เพชรวิโรจชัย (2563) กล่าวว่า PDCA เป็นวงจรบริหารงานคุณภาพ เป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญมากกว่าแค่การวางแผน แต่เน้นไปถึงการลงมือทำ ตรวจสอบ และปรับปรุงพัฒนาการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง PDCA สามารถประยุกต์ใช้กับองค์กรได้ทุกประเภท ทุกรูปแบบ รวมทั้งการใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ PDCA ยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น เกิดการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง PDCA มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) Plan การวางแผน เริ่มจากการมีเป้าหมายที่ชัดเจน ต้องกำหนดให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการตั้งแต่เริ่มไปจนถึงสิ้นสุด โดยเฉพาะการระบุตัวชี้วัดที่ชัดเจนและจัดทำเป็นแผนการดำเนินงาน 2) Do การปฏิบัติตามแผน ควรใช้แผนกับทีมงานหรือทดลองทำเป็นโครงการหรือแผนการเล็ก ๆ ก่อน 3) Check การตรวจสอบ ว่าแผนดังกล่าวมีผลลัพธ์เป็นไปตามตัวชี้วัดที่ต้องการหรือไม่ 4) Act การปรับปรุงการดำเนินการ ต่อยอดจัดทำแผนใหม่เพื่อการปรับปรุงพัฒนาที่ดีขึ้น

สถาบันพัฒนาศักยภาพการบริหารงานจัดซื้อและซัพพลายเชน (2564) กล่าวว่า PDCA เป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนากระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาและทำให้เกิดการปรับปรุงพัฒนากระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง PDCA มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) Plan การวางแผน เป็นการตั้งเป้าหมายและว่าจะปรับปรุงแผนงานอะไร อย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ ต้องทำเมื่อไหร่ การกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการจะได้และกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม จากนั้นกำหนดออกมาให้เป็นแผนการดำเนินงาน 2) Do การปฏิบัติตามแผนที่ทำไว้ อาจเริ่มปฏิบัติจากกลุ่มเล็ก โครงการเล็ก ๆ แผนงานเล็ก ๆ ก่อน 3) Check การตรวจสอบ จากการปฏิบัติตามแผนงานได้บรรลุตามแผนที่วางไว้หรือไม่ อย่างไร โดยใช้ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้มาตรวจสอบ 4) Act การปรับปรุง เมื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงานเสร็จ จะกลับเข้าสู่วงจรการทำ PDCA เรื่อย ๆ จนกลายเป็นการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า PDCA เป็นกระบวนการบริหารงานคุณภาพที่เป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง โดยมีเป้าหมายให้เกิดการยกระดับคุณภาพ ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง PDCA มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) Plan การวางแผน เป็นการกำหนด ผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง วิธีการและขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนด จากนั้นจัดทำเป็นแผนการดำเนินงาน 2) Do การปฏิบัติ เป็นการดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ก่อนที่จะดำเนินงานจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้น 3) Check การตรวจสอบ เป็นการประเมินติดตามผลการดำเนินงานว่ามี การปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของการดำเนินงาน 4) Act การปรับปรุง เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว สามารถนำไปสู่การกำหนดการดำเนินงานใหม่ เมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA อย่างสม่ำเสมอ จะเป็นการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแนะแนว และใช้กระบวนการบริหารงานคุณภาพที่เป็นระบบ PDCA โดยมีการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ กลุ่มเป้าหมาย ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ครูโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จำนวน 33 คน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี กลุ่มเป้าหมาย ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูแนะแนว จำนวน 3 คน และอาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา และการแนะแนว จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างและตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ กลุ่มเป้าหมาย ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จำนวน 2 คน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน ครูหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 1 คน ครูแนะแนว จำนวน 1 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นแบบเลือกตอบ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยร่างข้อคำถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จากนั้นแก้ไขตามคำแนะนำ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนพี่ชาย โรงเรียนดำนแม่คำมันพิทยาคมและโรงเรียนทองแสนขันวิทยา จำนวน 35 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

ขั้นตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ร่างประเด็นการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิจัยขั้นตอนที่ 1 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของประเด็นในการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 แบบตรวจสอบคุณภาพเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ร่างประเด็นการตรวจสอบแนวทางซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิจัยขั้นตอนที่ 2 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการแปลผลคะแนนความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยใช้เกณฑ์การผ่าน คือ คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

1.1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.81$, $\sigma = 0.50$) สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานแนะแนว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.92$, $\sigma = 0.11$) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานแนะแนว เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บริการแนะแนว มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.26$) รองมาเป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($PNI_{Modified} = 0.24$) และจรรยาบรรณการแนะแนวมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เป็นลำดับ 3 ($PNI_{Modified} = 0.18$)

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ครูมีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงานให้กับนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านบริการแนะแนว เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับ คือ ครูมีการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูมีการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านจรรยาบรรณการแนะแนว เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ครูยุติการให้บริการที่เกินความสามารถของตนและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี

2.1 ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและครูต้องประสานความร่วมมือกันในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การจัดประชุม การกำหนดอัตรากำลังของครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว การกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมแนะแนว ผู้บริหารต้องอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้ครู

จัดกิจกรรมแนะแนวและครูต้องส่งโครงสร้างการจัดกิจกรรมแนะแนว โครงการสอน และแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ต้องจัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมข้อบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยจัดให้เหมาะสมกับความต้องการ ความถนัดความสนใจและระดับชั้นของนักเรียน ต้องมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว เป็นระยะ ๆ ด้วยเครื่องมือวัดและวิธีการตรวจสอบที่หลากหลาย ผู้บริหารและครูต้องร่วมกันปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านบริการแนะแนว ผู้บริหารและครูต้องประสานความร่วมมือกันในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การกำหนดอัตรากำลังของครูผู้ให้บริการแนะแนว การกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ในการจัดบริการแนะแนว ผู้บริหารต้องอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้ครูจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ได้แก่ บริการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา บริการจัดวางตัวบุคคลและบริการติดตามผล ครูต้องให้บริการแนะแนวกับนักเรียนทุกคนด้วยความเต็มใจ เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ ต้องมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดบริการแนะแนวเป็นระยะ ๆ ด้วยเครื่องมือวัดและวิธีการตรวจสอบที่หลากหลาย ผู้บริหารและครูต้องร่วมกันปรับปรุงพัฒนาการจัดบริการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านจรรยาบรรณการแนะแนว ผู้บริหารและครูต้องประสานความร่วมมือกันในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การจัดประชุม ผู้บริหารต้องส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณการแนะแนวและดำเนินงานแนะแนวให้เหมาะสมสอดคล้องกับนักเรียนทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่ม LD และกลุ่มมีปัญหา ต้องมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณการแนะแนวเป็นระยะ ๆ ด้วยเครื่องมือวัดและวิธีการตรวจสอบที่หลากหลาย ผู้บริหารและครูต้องทบทวนเรื่องจรรยาบรรณการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการสร้างและตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนศรีสุนทร จังหวัดอุดรธานี

3.1 ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผน ผู้บริหารต้องจัดประชุมครูทั้งโรงเรียนเพื่อให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนว ต้องกำหนดอัตรากำลังของครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวให้เพียงพอ ต้องกำหนดนโยบายให้ครูจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน ครูแนะแนวต้องประชุมร่วมกับครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมแนะแนว ต้องวิเคราะห์สัดส่วนของการจัดกิจกรรมแนะแนวให้เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน โดยครอบคลุมข้อบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน และวิเคราะห์ความต้องการ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน การปฏิบัติผู้บริหารต้องอำนวยความสะดวกและสนับสนุนครูในการจัดกิจกรรมแนะแนว ครูผู้สอนแนะแนวต้องส่งโครงสร้างการจัดกิจกรรมแนะแนว โครงการสอน และแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวก่อนเปิดภาคเรียน ต้องจัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมข้อบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน ให้เหมาะสมกับความต้องการ ความถนัด ความสนใจและระดับชั้นของนักเรียน การตรวจสอบ ผู้บริหารกำหนดให้มีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบโครงสร้างการจัดกิจกรรมแนะแนว โครงการสอน และแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวก่อนเปิดภาคเรียน กำหนดให้มีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการจัดกิจกรรมแนะแนวว่า มีการจัดกิจกรรมแนะแนวครอบคลุมข้อบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน เหมาะสมกับความต้องการ ความถนัด ความสนใจและระดับชั้นของนักเรียน หรือไม่ อย่างไร และต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นระยะ ๆ ครูต้องใช้เครื่องมือวัดและเกณฑ์การวัดที่มีความชัดเจนเหมาะสมกับเรื่องที่จะวัด ตรวจสอบว่าสามารถจัดกิจกรรมแนะแนวบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร โดยใช้วิธีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบที่หลากหลาย การปรับปรุง ผู้บริหารกำหนดนโยบายให้ครูพัฒนากิจกรรมแนะแนวอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน กำหนดนโยบายให้มีการประเมินผลกิจกรรมแนะแนว ผ่าน/ไม่ผ่าน ตามความเป็นจริงหรือมีเกรดในการตัดสินผลการเรียนเหมือนรายวิชาอื่น สามารถให้ 0 ร.ม.ส. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวมากขึ้น ต้องให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว ให้การเสริมแรงกับครูที่จัดกิจกรรมแนะแนวได้ดีเด่น ครูผู้สอนแนะแนวต้องนำผลที่ได้จากการประเมินและข้อเสนอแนะมาพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 ด้านบริการแนะแนว การวางแผน ผู้บริหารกำหนดนโยบายให้ครูจัดบริการแนะแนวให้ครบทั้ง 5 บริการ โดยจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน กำหนดให้ครูทั้งโรงเรียนเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้บริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการให้บริการแนะแนว กำหนดอัตรากำลังของครูผู้ให้บริการแนะแนวให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ครูแนะแนวต้องประชุมร่วมกับครูผู้ให้บริการแนะแนว โดยกำหนดบทบาท

หน้าที่ ความรับผิดชอบของครูผู้ให้บริการแนะแนว จัดทำตารางการให้บริการแนะแนวอย่างชัดเจน ต้องเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการให้บริการแนะแนว ผู้บริหารต้องอำนวยความสะดวกในการให้บริการแนะแนว สนับสนุนครูให้จัดบริการแนะแนวครบทั้ง 5 ครูผู้ให้บริการแนะแนวต้องจัดบริการแนะแนวครบทั้ง 5 บริการ โดยให้บริการแนะแนวกับนักเรียนทุกคนด้วยความเต็มใจ เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ การตรวจสอบ ผู้บริหารกำหนดให้มีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการจัดบริการแนะแนวว่ามีบริการจัดบริการแนะแนวครบทั้ง 5 บริการ หรือไม่ อย่างไร ต้องมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการจัดบริการแนะแนวเป็นระยะ ๆ ครูต้องตรวจสอบว่าสามารถจัดบริการแนะแนวบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร โดยใช้วิธีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบที่หลากหลาย การปรับปรุง ผู้บริหารกำหนดนโยบายให้ครูพัฒนาการจัดบริการแนะแนวอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน กำหนดนโยบายลดขั้นตอนการให้บริการแนะแนวที่ซ้ำซ้อน ต้องให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดบริการแนะแนว เสริมแรงกับครูที่จัดบริการแนะแนวได้ดีเด่น กำหนดให้มีการจัดทำสรุปผลการให้บริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ทุกภาคเรียนหรือทุกปีการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาการให้บริการแนะแนวต่อไป ครูต้องสอบถามปัญหาต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากนั้นนำไปพัฒนาการจัดบริการแนะแนวให้ดีขึ้น

3.3 ด้านจรรยาบรรณการแนะแนว การวางแผน ผู้บริหารต้องกำหนดให้มีการประชุมครูทั้งโรงเรียนเพื่อให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของจรรยาบรรณการแนะแนว โดยเน้นเรื่อง การยุติการให้บริการที่เกินความสามารถของตนและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เหมาะสม การดำเนินงานแนะแนวโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และการรักษาความลับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับบริการ เว้นแต่กรณีที่ได้รับคามยินยอม กำหนดนโยบายให้โรงเรียนมีขั้นตอน/ระบบ/กระบวนการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน กำหนดนโยบายให้ครูทุกคนทำแบบบันทึกข้อตกลงรักษาความลับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับบริการแนะแนว และวางแผนการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน ครูต้องเข้าร่วมการประชุม เรื่อง จรรยาบรรณการแนะแนว ศึกษาขั้นตอน/ระบบ/กระบวนการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ และต้องแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่ม LD และกลุ่มมีปัญหา การปฏิบัติ ผู้บริหารต้องส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณการแนะแนว ต้องจัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ครูทั้งโรงเรียนทราบขั้นตอนการส่งต่อนักเรียนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทำบันทึกข้อตกลง MOU ในการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ครูต้องปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณการแนะแนว ประเมินความสามารถในการช่วยเหลือนักเรียนว่า สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้หรือไม่ ถ้าเกินความสามารถของครู ต้องรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบและหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียน โดยส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เหมาะสม ต้องดำเนินงานแนะแนวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนักเรียนทุกกลุ่ม การตรวจสอบ ผู้บริหารต้องกำหนดให้มีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบว่าครูมีการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณการแนะแนวหรือไม่ อย่างไร ครูใช้การสอบถามหรือการประเมินจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่า ครูมีการดำเนินงานต่าง ๆ ตามหลักจรรยาบรรณการแนะแนวหรือไม่ อย่างไร และครูมีวิธีการจัดกิจกรรม การวัดประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับความแตกต่างของนักเรียนแต่ละกลุ่มหรือไม่ อย่างไร การปรับปรุง ผู้บริหารต้องจัดให้มีการทบทวนเรื่องจรรยาบรรณการแนะแนวอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน กำชับให้ครูปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณการแนะแนวสม่ำเสมอ จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับครูทุกคน และเสริมแรงให้ครูปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณการแนะแนว ครูปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณการแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ ร่วมขับเคลื่อนระบบการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้เป็นรูปธรรมชัดเจน และร่วมกันพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนักเรียนทุกกลุ่ม

3.4 ผลการตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนตรสินธุ์ จังหวัดอุดรธานี โดยการประเมินคุณภาพ 2 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จากเกณฑ์ที่กำหนดต้องมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ขึ้นไป หรือระดับมากขึ้นไป เมื่อตรวจสอบแนวทาง พบว่า ทุกแนวทางผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้งสิ้น จำนวน 131 แนวทางด้านที่ 1 การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 46 แนวทาง ด้านที่ 2 บริการแนะแนว จำนวน 44 แนวทาง และด้านที่ 3 จรรยาบรรณการแนะแนว จำนวน 41 แนวทาง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่ 1 การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ครูมีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงานให้กับนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีครูแนะแนว จำนวน 1 คน ที่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว ส่วนครูผู้สอนอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สอนแนะแนวไม่มีวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว ทำให้ครูขาดความรู้ ทักษะในการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงานให้กับนักเรียน สอดคล้องกับ สมเกียรติ เจษฎากุลทวี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ตำแหน่งของครูแนะแนวในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ชี้ให้เห็นถึงการขาดแคลนครูแนะแนว ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวได้เต็มที่ โอกาสสร้างให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานของนักเรียนจึงค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพย์อาภา เทียนบุตร, และสมชาย อังสุโชติเมธ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล (บ้านเปิงเค็ง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนที่มีปัญหามากที่สุด คือ โรงเรียนขาดครูบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาสาขาแนะแนว ส่งผลให้นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ

ด้านที่ 2 บริการแนะแนว ข้อที่มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับ คือ ครูมีการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูมีการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากยังขาดการปฏิบัติงานที่จริงจัง นักเรียน บุคคลภายในและภายนอกโรงเรียนยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการให้ข้อมูล อีกทั้งโรงเรียนไม่ได้ติดตามผลการศึกษา ผลการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ขาดการเน้นย้ำให้ครูรวบรวมข้อมูลนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับ เกศรา นื่องคะนิง, และดนิตา ดวงวิไล (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ปณิตดา สิงโต (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่พบสูงสุดในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสอยู่ในด้านบริการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอันดับที่ 2 คือ การจัดทำเอกสารแบบบันทึกข้อมูลในการสำรวจข้อมูลของนักเรียน และข้อที่มีปัญหาอันดับที่ 3 คือ การสำรวจและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านที่ 3 จรรยาบรรณการแนะแนว ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ครูยุติการให้บริการที่เกินความสามารถของตนและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีครูแนะแนว จำนวน 1 คน ที่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว ทำให้ครูผู้สอนอื่น ๆ ขาดความรู้และแนวทางในการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เหมาะสม สอดคล้องกับ เทิดศักดิ์ ยะยอง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิง ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนบ้านดอยคำที่พบด้านการส่งต่อ คือ ขาดการจัดบันทึกผลการส่งต่อนักเรียนที่เป็นร่องรอยหลักฐาน ยังไม่มีแบบรายงานการประเมินผลการส่งต่อของโรงเรียนที่เห็นเป็นประจักษ์ และสอดคล้องกับ กฤษณ์ ภูนิษา พุทธิระ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร 5) เน้นสมรรถนะประจำสายงานของครูประจำชั้น ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาการดูแลช่วยเหลือของนักเรียนของโรงเรียนด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษากิจการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี ตามกระบวนการบริหารงานคุณภาพที่เป็นระบบ PDCA โดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เริ่มจากผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบงานแนะแนวต้องประสานความร่วมมือกันในการวางแผน (Plan) กำหนดนโยบาย จัดประชุม จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ กำหนดอัตรากำลังของครูผู้สอน กิจกรรมแนะแนวและครูผู้ให้บริการแนะแนว กำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมแนะแนว และการให้บริการแนะแนว การปฏิบัติ (Do) ผู้บริหารต้องส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูทุกคนปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณการแนะแนว

และอำนวยความสะดวก สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมแนะแนวและการให้บริการแนะแนว ครูทุกคนปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณ การแนะแนว ต้องส่งโครงสร้างการจัดกิจกรรมแนะแนว โครงการสอนและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ต้องจัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมข้อข่ายทั้ง 3 ด้าน และต้องจัดบริการแนะแนว ทั้ง 5 บริการ การตรวจสอบ (Check) ต้องมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว การจัดการบริการแนะแนวและการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณ การแนะแนวเป็นระยะ ๆ ด้วยเครื่องมือวัดและวิธีการตรวจสอบที่หลากหลาย การปรับปรุง (Act) ผู้บริหารและครูทุกคนต้อง ร่วมกันพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว การจัดการบริการแนะแนวและทบทวนเรื่องจรรยาบรรณการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ปันดดา สิงโต (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งบุคลากรเข้าอบรมการแนะแนวในโรงเรียน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนว จัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดข้อข่ายในการดำเนินงานแนะแนว ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานแนะแนว ควรมีการกำกับ ติดตามการรายงานผลการดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินงานแนะแนวต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพย์อาภา เทียนบุตร, และสมชาย อังสุโชติเมธ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจกรรมแนะแนวของ โรงเรียนท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล (บ้านเปิงเค็ง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารงานกิจกรรมแนะแนว การวางแผน ควรมีการวางแผนโดยกำหนดนโยบาย จุดเน้น กลยุทธ์ กำหนด กิจกรรมแนะแนวให้อยู่ในแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ควรมีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมใน งานแนะแนวของโรงเรียน ควรแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินกิจกรรมแนะแนว และต้องมีหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วม การปฏิบัติตามแผน จัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้ครูทุกคน เกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนว และควรมีการจัดทำข้อข่ายงานกิจกรรมแนะแนวและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนให้ ชัดเจน การตรวจสอบและประเมินผล ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน ควรสร้างวิธีการประเมินด้วยรูปแบบที่ หลากหลาย และควรแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบและประเมินกิจกรรมแนะแนว การแก้ไขและปรับปรุง ควรจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนและสรุปผลการดำเนินงานแนะแนวในแต่ละปีหรือทำ PLC เกี่ยวกับงานกิจกรรมแนะแนว ควรจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อติดตามผลการแก้ไขและปรับปรุง อีกทั้งรายงานผลการดำเนินงานติดตามทุก ๆ 3 เดือน และควรขับเคลื่อนผลสะท้อนกลับตามข้อเสนอแนะเพื่อไปสู่แผนการปฏิบัติในปีต่อไป

3. ผลการสร้างและตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนตรินันท์ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านที่ 1 การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องกำหนดอัตรากำลังของครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และต้องจัดกิจกรรมแนะแนวให้เหมาะสมกับความต้องการ ความถนัดและ ความสนใจของนักเรียน โดยสอดแทรกการสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงานให้กับนักเรียน เพราะนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีถ้าสิ่งที่ได้ เรียนรู้นั้นเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องการ สอดคล้องกับ สมเกียรติ เจษฎากุลทวี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน และการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกสืบค้นข้อมูลด้านอาชีพตามความสนใจ ช่วยสร้าง แรงบันดาลใจสู่อาชีพในอนาคต และสอดคล้องกับ เกรียงไกร นครพงศ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนา การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ผลการศึกษาพบว่า ควรจัดกิจกรรมพานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ไปทัศนศึกษาตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หรือนำศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จด้านอาชีพมาแนะแนวทางการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ด้านที่ 2 บริการแนะแนว ผู้บริหารต้องกำหนดให้ครูทั้งโรงเรียน เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการให้บริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการให้บริการแนะแนวกับนักเรียน ครูต้องศึกษาและบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคลและต้องเก็บข้อมูลนักเรียนให้เป็น ปัจจุบัน ต้องกำหนดให้มีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการจัดการบริการแนะแนวเป็นระยะ ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ต้องกำหนดนโยบายสร้างคลังข้อมูลนักเรียน (Big Data) ที่เป็นส่วนกลางของโรงเรียน สอดคล้องกับ ปันดดา สิงโต (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมด้านการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูในโรงเรียน เพื่อ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูทุกคน และจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำเอกสาร การบันทึกข้อมูลนักเรียนในระบบสารสนเทศ และควรมีการกำกับติดตามการรายงานผลการจัดทำเอกสารแบบบันทึกข้อมูลในการสำรวจข้อมูล

และปัญหาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ เกรียงไกร นครพงศ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนา การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ผลการศึกษาพบว่า การใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของ นักเรียนมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้งานแนะแนวรู้สาเหตุและปัจจัยสำคัญของปัญหารวมทั้งความต้องการของนักเรียน ด้านที่ 3 จรรยาบรรณการแนะแนว ผู้บริหารต้องจัดให้มีการประชุมครูทั้งโรงเรียนเพื่อให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของ จรรยาบรรณการแนะแนว โดยเน้นเรื่อง การยุติการให้บริการที่เกินความสามารถของตนและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เหมาะสม ต้องกำหนดนโยบายให้โรงเรียนมีขั้นตอน/ระบบ/กระบวนการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน จัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ครูทั้งโรงเรียนทราบขั้นตอนการส่งต่อนักเรียน และครูต้องติดตาม สอบถามนักเรียนที่ ถูกส่งต่อไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ว่าเป็นอย่างไร ต้องการให้โรงเรียนช่วยเหลือในด้านใดบ้าง และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ ขวัญเนตร มุลทองจาด (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผลการศึกษาพบว่า ควรกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียน ให้ชัดเจนและให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาในการส่งต่อ เพื่อดำเนินการส่งต่อนักเรียนได้อย่างถูกต้องและมีการประสานงาน กับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารควรดำเนินการให้มีการชี้แจงให้เข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ โดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูมีการสร้างเจตคติที่ดีต่อ การทำงานให้กับนักเรียน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ดังนั้น ครูควรจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ (PLC) เพื่อร่วมกันพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงานให้กับนักเรียน

1.2 ด้านบริการแนะแนว ครูมีการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าดัชนีความต้องการ จำเป็นมากที่สุด ดังนั้น ควรนำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ควรสร้าง คลังข้อมูลนักเรียนที่เป็นส่วนกลางของโรงเรียน โดยครูทุกคนสามารถบันทึกข้อมูลหรือนำข้อมูลจากคลังข้อมูลส่วนกลางไป ใช้ได้

1.3 ด้านจรรยาบรรณการแนะแนว ครูยุติการให้บริการที่เกินความสามารถของตนและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่ เหมาะสม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการทบทวนเรื่องจรรยาบรรณการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง ทุกภาคเรียนหรือทุกปีการศึกษา และควรมีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอก เพื่อประสานการส่งต่อนักเรียน ไปยังหน่วยงานที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการนำแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูโรงเรียนตรอนศรีสินธุ์ จังหวัดอุดรธานี ไป ใช้และหาแนวทางพัฒนาต่อยอด

2.2 ควรมีการศึกษาประเด็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียน สถานประกอบการและชุมชน เพื่อ พัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2566, จาก http://academic.obec.go.th/images/document/1559878925_d_1.pdf

กฤษฎีกา พุทธจักร. (2564). **การพัฒนาแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร 5) เน้น สมรรถนะประจำสายงานของครูประจำชั้น**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

- เกรียงไกร นครพงศ์. (2564). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เกศรา น้อยคะนิง, และดนิตา ดวงวิไล. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20. วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8(1): 130-139.
- ขวัญเนตร มูลทองจาด. (2564). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจษฎา บุญมาโฮ. (2562). หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 9). นครปฐม: สไมล์ พรินต์แอนด์กราฟิก ดีไซน์.
- ทิพย์อาภา เทียนบุตร, และสมชาย อังสุโชติเมธ. (2565). แนวทางการบริหารงานกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล (บ้านเปิงเคิ่ง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. ใน การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 55. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- เทิดศักดิ์ ยะยอง. (2562). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอฮอด จังหวัด เชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิง. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นุรมาน พิทักษ์สุสันต์. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปนัดดา สิงห์โต. (2564). แนวทางการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วารสารวิจัยวิชาการ. 4(3): 61-74.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. (2546, 2 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก, 1-23.
- รังสรรค์ โฉมยา. (2561). School Guidance (Psychology Principle for Teacher) การแนะแนวในโรงเรียน: หลักการทางจิตวิทยาสำหรับครู. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: สารคามการพิมพ์.
- โรงเรียนตรอนตรสินธุ์. (2563). คำสั่งโรงเรียนตรอนตรสินธุ์ที่ 58/2563 เรื่อง แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานตามโครงสร้าง บริหารงานสถานศึกษา ภาคเรียนที่ 1/2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1. อุดรดิตถ์. งาน บริหารโรงเรียนตรอนตรสินธุ์.
- _____. (2565). คำสั่งโรงเรียนตรอนตรสินธุ์ที่ 73/2565 เรื่อง แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานตามโครงสร้างบริหารงาน สถานศึกษา ภาคเรียนที่ 1/2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1. อุดรดิตถ์. งานบริหาร โรงเรียนตรอนตรสินธุ์.
- _____. (2566). คำสั่งโรงเรียนตรอนตรสินธุ์ที่ 58/2566 เรื่อง แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานตามโครงสร้างบริหารงาน สถานศึกษา ภาคเรียนที่ 1/2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1. อุดรดิตถ์. งานบริหาร โรงเรียนตรอนตรสินธุ์.
- สถาบันฝึกอบรมเอ็นเทรนนิ่ง. (2561). PDCA คืออะไร และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้ตัวเราได้อย่างไร. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2566, จาก <https://www.entaining.net/article/PDCA-คืออะไร-และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้ตัวเราได้อย่างไร/>
- สถาบันพัฒนาศักยภาพการบริหารงานจัดซื้อและซัพพลายเชน. (2564). PDCA คืออะไร. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2566, จาก <https://supplychainguru.co.th/articles/soft-skills/what-is-pdca-cycle/>
- สมเกียรติ เจษฎากุลทวี. (2563). ระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 5(2): 270-288.
- สทธร เพชรวิโรจชัย. (2563). PDCA: ความหมาย ประโยชน์ และตัวอย่างใช้ 4 ขั้นตอนเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2566, จาก <https://th.hnote.asia/orgdevelopment/what-is-pdca-210610/#:~:text=PDCA%20คือวงจรบริหารงาน,การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง>

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559ก). **มาตรฐานการแนะแนว**. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2559ข). **ระบบการแนะแนวในโรงเรียน**. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2562). **แผนพัฒนาการแนะแนวและแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2561 - 2565) ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)**. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.